

Anul trecut s-au implinit 220 de ani de cînd, cu permisiunea Cancelariei Aulice de la Viena, a fost construita prima sinagoga din Sighetu-Marmatiei. Pînă la acea dată, viața religioasă și cea educativă se desfășura doar în case particulare sau mici “shilichel” și “shtibel” (case de rugăciuni), construite din lemn, singurele permise de administrația locală.

În perioada care a urmat, odată cu creșterea exponențială a comunității evreiești, la Sighet au fost construite opt sinagogi mari și o puzderie de case de rugăciuni, ajungând că în perioada interbelică, practic, fiecare stradă pe care locuiau evreii să aibă macar una. Odată cu antisemitismul anilor din preajma celui de-Al Doilea Război Mondial și apoi sub ocupația ungară, mare parte dintre aceste instituții de cult au fost închise și apoi incinerate. Evreii care au scăpat vii din Holocaustul care a decimat populația orașului și au revenit la Sighet au găsit lăcașurile de cult desăcrate și distruse, neexistând nici posibilitatea restaurării lor. Singura sinagoga rămasă oarecum intactă a fost cea a comunității evreiești de rit sefard care, prin efortul supraviețuitorilor, a administrației locale și a unor sponsori generosi din străinătate a fost recondiționată și există și azi în toată splendoarea ei, important și mult vizitat obiectiv turistic din oraș.

Sinagoga Mare, una dintre cele mai importante centre de cultură iudaică din centrul Europei

Prima sinagoga, numită de localnici Sinagoga Mare Ortodoxă (Beth haKnesset haGadol), cea construită în urma cu 220 de ani, sediul dinastiei de rabini Teitelbaum, a fost una dintre cele mai importante centre de cultură iudaică din centrul Europei. În jurul impozantei clădiri se întindea așa-numita “curte rabinică”, o serie de edificii care adăposteau birourile comunității, locuința rabinului, școli elementare religioase, baia rituală, curtea de juri și alte instituții administrative și de cult. După deportarea evreilor, armata de ocupație a folosit-o ca depozit de alimente ca apoi, în retragere, să-i dea foc, ea arzând pînă la temelii intacte au rămas doar peretii băii rituale. După război, baia rituală a fost transformată în baie comună, iar în locul Sinagogii Mari a fost ridicat Monumentul Holocaustului. În acest loc, considerat sacru de evreii de pretutindeni, urmașii dinastiei de rabini Teitelbaum au decis să construiască în amintirea înaintașilor o sinagoga nouă, alături de un hotel și o baie rituală kasher.

La Sighet se construiește prima sinagoga din Europa de după 1940

Scris de Ioan J. Popescu

Sâmbătă, 19 Martie 2011 09:07 -

La începutul anului a fost pusă simbolic piatra de temelie

În luna februarie, o delegație de peste 250 de rabini, avându-l în frunte pe sef-rabinul Aaron Teitelbaum, seful comunității cunoscută sub numele de "szatmar" (de la fondatorul comunității, rabinul Joel Teitelbaum, fost rabin sef de Satu Mare) din arondismentele Williamsburg, Brooklyn și Boro Park din New York (SUA), a sosit la Sighet pentru a comemora unul dintre marii înaintași al cărui cavou a fost refăcut de curând și pentru a pune – simbolic – piatra de temelie a unei sinagogi, pe locul fostei Sinagogi Mari. Lucrarea, care urmează să înceapă în aceste zile, va fi prima sinagoga din Europa care se construiește după 1940 și va servi loc de pelerinaj pentru evreii din întreaga lume.

AUTOR: Ioan J. Popescu

Sursa: [Informatia Zilei](#)